

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра обліку і аудиту та фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи,
д.е.н., доцент
Яремко Ю.І.
«28» квітня» 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВ.03 СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень
(назва освітнього рівня)

освітньо-наукова програма Економіка
(назва галузі знань)

спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)

факультет економічний
(назва факультету)

Херсон, 2016 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Сучасні економічні теорії підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Танклевська Наталія Станіславівна, д.е.н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри обліку, аудиту та фінансів

Протокол № 7 від «28» березня 2016 року

Завідувач кафедри

Танклевська Н.С.

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол № 7 від «28» березня 2016 року

Голова

Галат Л.М.

Схвалено Вченою радою економічного факультету

Протокол № 7 від «29» березня 2016 року

Голова

Савченко О.Г.

Затверджено Вченою радою Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет»

Протокол № 7 від «28» квітня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Змістових частин – 2	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr style="width: 100px; margin: 0 auto;"/> (назва)		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента - 3		5-й	5-й
	Лекції		
	8 год.	8 год.	
	Практичні, семінарські		
	10 год.	10 год.	
	Лабораторні		
	–	–	
	Самостійна робота		
36 год.	36 год.		
Індивідуальні завдання:			
36 год.	36 год.		
Вид контролю: залік			
	Третій (освітньо-науковий) рівень: <u>«Доктор філософії»</u>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 18/72 (20%/80%)

для вечірньої форми навчання – 18/72 (20%/80%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: надання знань про основні напрями розвитку сучасної економічної думки; систематизація знань про уявлення представників основних, шкіл і течій економічної науки щодо сутності і механізмів функціонування господарських систем.

Завдання: вивчення економічних ідей та пропозицій з огляду на їх належність до певних напрямків сучасної економічної думки; набуття вмінь аналізувати економічні ситуації з позицій різних сучасних економічних концепцій та взаємозв'язки економічної політики із сучасними теоретичними поглядами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні напрями розвитку сучасної економічної думки;
- економічні закони, які управляють виробництвом, розподілом, обміном і споживанням життєвих благ у різних економічних системах;
- механізм дії і використання економічних законів на макро- і мікрорівнях;
- стратегічні тенденції еволюції соціально-економічних систем у XXI столітті.

вміти:

- робити аналіз економічних явищ та процесів з метою обґрунтування нових тенденцій та моделей розвитку національної економіки;
- робити практичні рекомендації на основі здійснення аналізу та оцінки фінансових, господарських та організаційно-управлінських явищ у національній економіці;
- оцінювати існуючу економічну кон'юнктуру та прогнозувати стратегічний розвиток різних секторів та сфер національної економіки, виходячи з критеріїв екзогенного та ендогенного характеру;
- приймати практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Макроекономічний аналіз в економічній теорії

Тема 1. Розвиток неокейнсіанства як загальної основи макроекономічного аналізу

Історичні передумови виникнення кейнсіанства. Дж.М.Кейнс – видатний вчений економіст ХХ ст. Книга Дж.М.Кейнса «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей». Макроекономічна модель Кейнса. Поширення кейнсіанства в різних країнах. Неокейнсіанство. Теорії циклу і економічного зростання. Принципи акселератора. А.Хансен. С.Харріс. Теорії «економічної динаміки» Р.Харрода (Англія) та «економічного зростання» Є.Домара. Посткейнсіанство. Дж.Робінсон, Т.Сраффа (ліве кейнсіанство). Н.Калдор. Проблеми економічного зростання і розподілу в посткейнсіанських теоріях. Теорія недосконалої конкуренції Дж.Робінсон. Теорія монополістичної конкуренції Ед.Чемберліна. Кейнсіанська теорія та економічна політика.

Тема 2. Неокласичний синтез

Методологічні засади та теоретична система неокласичного синтезу. П.Самуельсон, Дж.Хікс, Е. Хансен, Л. Клейн. Макроекономічна модель Хікса-Хансена. Сучасний етап у розвитку неокласичного синтезу. Послідовники неокласичного синтезу.

Змістова частина 2. Сучасні економічні теорії

Тема 3. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм

Еволюція неокласичної теорії на початку ХХ ст. Перегляд неокласичної концепції ринку. Теорія економічного розвитку Й.Шумпетера. Економічний неолібералізм – провідний напрям сучасної економічної думки. Виникнення і загальна характеристика неолібералізму. Неолібералізм у Німеччині. В.Ойкен і його концепція «ідеальних типів господарських систем». Фрайбургська школа і соціальне ринкове господарство. А.Мюллер-Армак, Л.Ерхард.

Тема 4. Сучасні неокласичні економічні теорії

Сучасні неокласичні теорії економічного росту. Вчення про виробничу функцію К.Кобба, П.Дугласа. Американський монетаризм. Монетарна модель циклу М.Фрідмена. Теорія «раціональних очікувань». Т.Сарджент, Р.Лукас, С.Фішер. «Економіка пропозиції». А.Лаффер, К.Мендель.

Тема 5. Неінституціоналізм

Загальна характеристика інституціоналізму та основні етапи його розвитку. Предмет дослідження, методологія. Американський інституціоналізм початку ХХ ст. та його головні напрямки. Соціально-психологічний інституціоналізм Т.Веблена. Соціально-правовий інституціоналізм Дж.Р. Коммонса. Кон'юнктурно-статистичний інституціоналізм У.Мітчелла. Неінституціоналізм. Соціально-технологічний інституціоналізм Д.К.Гелбрейта. Економічна теорія прав власності Р.Коуза. Теорії трансформації капіталізму. Дж.М. Кларк, А.Берлі, Г.Мінз. Поява концепцій технологічного детермінізму. Теорія «стадій економічного зростання» У.Ростоу. Концепція «індустріального суспільства» П.Дракера, «технологічного суспільства» Р.Арона, Ж.Еллюля (Франція). «Нове індустріальне суспільство» Дж.К.Гелбрейта. Футурологічні концепції. «Постіндустріальне суспільство» А.Тоффлера. Суспільство «нової цивілізації», «цілісної гуманної цивілізації». Футурологія і глобальне моделювання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістова частина 1. Макроекономічний аналіз в економічній теорії</i>												
Тема 1. Розвиток неокейнсіанства як загальної основи макроекономічного аналізу	20	2	2	-	8	8	20	2	2	-	8	8
Тема 2. Неокласичний синтез	18	2	2	-	7	7	18	2	2	-	7	7
<i>Разом за змістовою частиною 1</i>	38	4	4	-	15	15	38	4	4	-	15	15
<i>Змістова частина 2. Сучасні економічні теорії</i>												
Тема 3. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	18	2	2	-	7	7	18	2	2	-	7	7
Тема 4. Сучасні неокласичні економічні теорії	17	1	2	-	7	7	17	1	2	-	7	7
Тема 5. Неоінституціоналізм	17	1	2	-	7	7	17	1	2	-	7	7
<i>Разом за змістовою частиною 2</i>	52	4	6	-	21	21	52	4	6	-	21	21
Усього годин	90	8	10	-	36	36	90	8	10	-	36	36

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Розвиток неокейнсіанства як загальної основи макроекономічного аналізу	2
2	Тема 2. Неокласичний синтез	2
3	Тема 3. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	2
4	Тема 4. Сучасні неокласичні економічні теорії	1
5	Тема 5. Неоінституціоналізм	1
Разом		8

6. Теми практичних та семінарських занять

Самостійна робота аспіранта відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Види самостійної роботи аспірантів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток неокейнсіанства як загальної основи макроекономічного аналізу	2
2	Неокласичний синтез	2
3	Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	2
4	Сучасні неокласичні економічні теорії	2
5	Неоінституціоналізм	2
	Разом	10

7. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів оцінюється під час проведення поточного та підсумкового контролю. З цією метою використовуються, термінологічні диктанти, фронтальне й експрес-опитування, перевірка конспектів лекцій, відповідей на контрольні запитання й завдання, текстовий контроль, розв'язування задач.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1). Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція - логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів - застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли аспіранти самі формулюють проблему, і самі намагаються її вирішити.

Семінари - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття - форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантом відповідно до сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття - форма навчального заняття, що проводиться з окремими аспірантами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Рольові ігри (інсценізація) – форма активізації аспірантів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Консультація - форма навчального заняття, при якій аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: – індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – **репродуктивні та продуктивні** (дослідницькі, пошукові, частково- пошукові).

Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота аспіранта з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

9. Методи контролю

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Поточний контроль: тестовий контроль, перевірка рішення практичних завдань, перевірка складання конспектів, захист та оцінювання індивідуальних завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступу на конференції, участь у конференціях, публікація статті.

Поточний підсумковий контроль: перевірка контрольних робіт. Поточні підсумкові контрольні роботи містять практичну та теоретичну складові.

Підсумковий контроль: залік. Оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності та поточного контролю. Максимальна кількість балів дорівнює 100.

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань аспірантів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи аспірантів у процесі семінарських занять;
2. Оцінювання роботи аспірантів під час проведення практичних занять;
3. Проведення проміжного контролю;
4. Проведення модульного контролю;
5. Проведення підсумкового екзамену.

Поточне оцінювання знань та умінь аспірантів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи аспіранта протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;
- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання аспіранта або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань аспірантів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні

теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам

	Значимість змістової частини у формуванні знань та умінь з дисципліни, %
Змістова частина 1. Макроекономічний аналіз в економічній теорії	40
Змістова частина 2. Сучасні економічні теорії	40
Залік	20
Підсумкове значення показників з дисципліни	100

Критерії оцінки знань здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade
			для заліку
90–100	A	Excellent	Зараховано/Passed
82-89	B	Good	
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Не зараховано/Fail
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Бартенев С. А. История экономических учений / С. А. Бартенев. - М. : Экономист, 2015. - Гл. 21, 23.
2. Економічна історія: Лекції / Н. О. Тимочко, О. А. Пучко, Л. М. Рудомьоткіна та ін. – К : КНЕУ, 2010.
3. Історія економічних вчень: підручник / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай та ін. – К.: Знання, 2014.
4. Економічна теорія: навч. посібник./Ю.А.Полтавський, Г.П. Пасемко, О.С. Філоненко, та ін./ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – 2010. - 414с.
5. Економічна енциклопедія: у 3-х т. / редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Академія, 2015. –Т.1. – 864с.
6. Економічна енциклопедія: У 3-х т. / редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Академія, 2015. – Т.2. – 848с.

Інформаційні ресурси

1. Національна академія державного управління при Президентові України – <http://www.academy.kiev.ua>
2. Національна бібліотека України В.І.Вернадського – <http://www.nbuv.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://www.korolenko.kharkov.com/>
4. Інститут реформ – <http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/>
5. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
6. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>